

SPIS TREŚCI

WYKAZ SKRÓTÓW	9
WPROWADZENIE	13
Rozdział I. ZAGADNIENIA OGÓLNE	19
1. Terminologia	19
2. Geneza prawa środowiska	22
2.1. Etap pierwszy: działania indywidualne (pierwsze regulacje wewnętrzne)	22
2.2. Etap drugi: wspólne działania państw (porozumienia międzynarodowe)	27
3. Organizacje międzynarodowe wobec prawa środowiska	31
3.1. System ONZ	31
3.2. Organizacje regionalne	40
4. Organizacje europejskie	42
4.1. Wspólnoty Europejskie/Unia Europejska	42
4.2. Europejski Bank Inwestycyjny (EBI)	47
4.3. Inicjatywa Środkowoeuropejska (IŚE)	48
4.4. Rada Europy	49
4.5. KBWE/OBWE	54
Rozdział II. KODYFIKACJA PRAWA ŚRODOWISKA	59
1. Uwagi ogólne	59
2. Płaszczyzny kodyfikacji międzynarodowego prawa środowiska	62
2.1. Kodyfikacje wewnętrzne	63
2.2. Próby kodyfikacji międzynarodowych	69
3. Projekty kodyfikacji podejmowane przez instytucje międzynarodowe	70

3.1. Organizacje międzynarodowe	70
3.2. Międzynarodowy Pakt na Rzecz Środowiska i Rozwoju	77
Rozdział III. ŹRÓDŁA PRAWA ŚRODOWISKA	81
1. Powszechne prawo międzynarodowe	82
1.1. Umowy międzynarodowe	82
1.2. Zwyczaj międzynarodowy	86
1.3. Uchwały organów organizacji międzynarodowych	87
2. Prawo Wspólnot Europejskich	89
2.1. Podstawy traktatowe (prawo pierwotne)	91
2.2. Uchwały wiążące (prawo wtórne)	94
2.3. Programy działania WE w dziedzinie ochrony środowiska	97
2.4. Inne programy	101
3. Prawo wewnętrzne państw	111
3.1. Wybrane przykłady	111
3.2. Polska	113
Rozdział IV. INSTYTUCJE I MECHANIZMY WSPÓLNOTOWEGO PRAWA ŚRODOWISKA	121
1. Instytucje i organy	124
1.1. Rada Europejska	124
1.2. Parlament Europejski	128
1.3. Rada Unii Europejskiej	134
1.4. Komisja Europejska	139
1.5. Europejska Agencja Ochrony Środowiska	145
2. Mechanizmy i narzędzia tworzenia oraz stosowania prawa	152
2.1. System prawa wspólnotowego	152
2.2. Obowiązki i kontrola przestrzegania prawa wspólnotowego	164
Rozdział V. CELE I ZASADY WSPÓLNOTOWEJ POLITYKI EKO- LOGICZNEJ	171
1. Uwagi ogólne	171
2. Cele polityki ekologicznej	173
2.1. Podstawy prawne	173
2.2. Praktyka	179
2.3. Nowe wyzwania polityki ekologicznej	188
3. Zasady polityki ekologicznej	191
3.1. Uwagi ogólne	191
3.2. Zasada zrównoważonego rozwoju	195
3.3. Zasada wysokiego poziomu ochrony środowiska	198
3.4. Zasada przezroczystości (ostrożności)	199
3.5. Zasada prewencji (stosowania środków zapobiegawczych)	200
3.6. Zasada: zanieczyszczający płaci	203

3.7. Zasada usuwania szkód u źródła	206
3.8. Zasada stosowania najlepszych dostępnych technik (BAT)	207
3.9. Zasada regionalizacji	208
3.10. Zasada integracji polityki ekologicznej z politykami sekt- rowymi.....	209
3.11. Zasada uspołecznienia polityki ekologicznej	210
3.12. Zasada subsydiarności (pomocniczości)	211
3.13. Zasada klauzul zabezpieczających (stosowania środków ochronnych)	212
3.14. Zasada równego dostępu do środowiska (zasada niedyskryminacji)	214
LITERATURA	217
DOKUMENTY	223
ADRESY INTERNETOWE	229